BIOENERGIA

Talousvaliokunta 26.10.2021

Asia: U 55/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2018/842/EU sitovista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021—2030 ja Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi (taakanjakoasetus) muuttamisesta

Lausunto U-kirjeestä taakanjakosektorin päästövähennyksistä 2021-2030

Yleisesti:

Bioenergia ry tukee tavoitetta saavuttaa EU:n hiilineutraalius sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla ennen vuotta 2050. Yhdistys pitää myös hyvänä, että 55-valmiuspaketista käytävien neuvottelujen lopputuloksena pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan vuodelle 2030 asetettu vähintään 55% ilmastotavoite ja että päähuomio on nimenomaan ilmastotavoitteen saavuttamisessa.

Bioenergia ry tukee taakanjakosektorin päästötavoitteen kiristämistä, mutta kyseenalaistaa komission esittämän tason suhteessa päästökauppasektorin vähennyksiin ja ehdotetun taakanjaon oikeudenmukaisuuden. Bioenergia ry näkee Valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että taakanjakosektorin nykyiset joustokeinot ovat käytössä ja että niiden laajentamista pidetään jatkoneuvotteluissa esillä etenkin niiden maiden osalta, joiden päästövähennystavoite on tiukin.

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

BIOENERGIA

Näiden lisäksi haluamme kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin direktiivin käsittelyssä

Bioenergia ry tukee valtioneuvoston näkemystä, että nyt ehdotettua suurempi osuus EU:n päästövähennyksistä voitaisiin hakea kiinteiden kohteiden päästökaupan puolelta (energiantuotanto, teollisuus). EU päästökaupan tulee olla ensisijainen keino lisätä EU:n päästövähennystavoitteen kunnianhimoa. Nyt komission esittelemä päästövähennystavoite -61 % (vs. 2005) on tässä suhteessa liian alhainen, sillä komission vaikutusarvion mallilaskelmissa kustannustehokkaasti asetettu EU päästökaupan päästötavoite oli n. -63 % tasolle. Suhteessa päästöjen perusuraan päästökaupan päästötavoite tiukkenee komission ehdotuksessa vain 10 prosenttiyksikköä, kun taakanjakosektorilla vastaava tiukennus on nyt 8 prosenttiyksikköä.

Taakanjakoasetuksen soveltamisala on tarkoitus pitää pääpiirteissään nykyisenkaltaisena. Myös tieliikenne ja rakennusten lämmitys säilyvät edelleen taakanjaon piirissä vuoteen 2030 asti, vaikka niille on esitetty myös uutta lainsäädäntöä. Tämä luo erikoisen tilanteen, jossa toisaalta käydään jäsenmaiden toimijoiden välillä tieliikenteessä ja rakennusten erillislämmityksessä päästökauppaa, mutta toisaalta jokaisella jäsenmaalla on sitova ja sakkomaksujen uhalla tuettu velvoite saavuttaa tietty päästövähennys taakanjakosektorilla. Ohjauskeinot ovat täysin päällekkäisiä. Vaihtoehtoinen toimintatapa olisi ollut esittää suunnitelma uuden lainsäädännön esittelystä vasta vuoden 2030 jälkeistä aikaa koskien.

Vaikka Suomella on omaehtoisesti asetettu ja maailmanlaajuisesti varsin kunnianhimoinen hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035, Suomelle ei ole mitään erityistä hyötyä siitä, että sille asetetaan lisäksi EU-lainsäädännössä mahdollisimman tiukka päästövähennystavoite vuodelle 2030, joka on luonteeltaan sitova ja saavutettava rangaistuksen uhalla olosuhteista riippumatta. Suomelle ehdotettu uusi tavoite (-50 %) on EU:n tiukin, vaikka bruttokansantuotteella mitattuna Suomi oli 2020 vasta EU:n yhdeksänneksi rikkain jäsenmaa. Mikäli jäsenmaiden kapasiteettia mitattaisiin varallisuudella, Suomen taloudellinen asema EU:n sisällä olisi vielä heikompi (ks. esim. Credit Suisse 2021).

Kiinnitämme huomiota siihen, että vaikka bkt per asukas on edelleen esityksessä pääasiallinen jakomenetelmä, siihen tehdään jälleen useita korjauksia, joista osalle ei esitetä uskottavia perusteita. Merkittävästi Suomea rikkaampien jäsenmaiden päästövähennysvelvoite on esimerkiksi keinotekoisesti rajattu -50 %:iin. Tällaista järjestelmää on vaikea pitää oikeudenmukaisena.

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

BIOENERGIA

Erilaisten korjausten tuloksena usealla Suomea merkittävästi rikkaammalla jäsenmaalla (esimerkiksi Irlanti, Itävalta, Belgia, Alankomaat) vähennystavoitteet ovat joissain tapauksissa jopa merkittävästi alhaisempia, vaikka Suomessa on suuri hiilinielu, energiaintensiivinen vientiteollisuus, pitkät etäisyydet (liikenne) ja muuta Eurooppaa viileämpi ilmasto (rakennusten erillislämmitys). Lisäksi Suomi käyttää jo kaikkia näitä maita osin merkittävästi enemmän uusiutuvaa energiaa ja taakanjakosektorin merkittävimmän sektorin, liikenteen, päästövähennystoimet ovat jo nykytilanteessa osoittautuneet suhteellisen kalliiksi ja/tai hankaliksi. Suomen päästövähennystavoite kiristyy 11 prosenttiyksikköä, komission ehdotuksessa useilla muilla jäsenmailla kiristys on pienempi, vaikka jäsenmaa on Suomea selvästi rikkaampi (esim. Ruotsi, Luxemburg) tai päästövähennyksiä on mahdollista tehdä huomattavasti Suomea kustannustehokkaammin.

Kaikkien jäsenmaiden tulee lisätä toimia osana ratkaisua - komission ehdotuksessa näin ei ole.

Lisätiedot:
toimialapäällikkö Tage Fredriksson 040-511 2246
Bioenergia ry

Harri Laurikka
Toimitusjohtaja
Bioenergia ry